

Perheterapia

1/10

26. Vuosikerta

- Perhepsykoterapeuttinen näkökulma muistisairauksiin
- Mihin kaikkeen tää susta liittyy? Systeeminen yksilöterapia ja lähisuhteessaan väkivaltaa käyttänyt asiakas
- Turussa palaa! Innostus elämään Jukka Aaltosen haastattelu

Sisältö

Päätoimittajalta.....	3
Perheterapiayhdistyksen puheenjohtajalta.....	4

Artikkelit

Sanna Aavaluoma:

Perhepsykoterapeuttinen näkökulma muistisairauksiin.....	6
---	---

Antti Palmu:

Mihin kaikkeen tää susta liittyy? Systeeminen yksilöterapia ja lähisuhteessaan väkivaltaa käyttänyt asiakas.....	19
---	----

Esseitä perheterapiasta

Lähelle kaukaista paikkaa: tiedän etten tiedä, mutta tiedän kuitenkin.....	29
---	----

Keskustelua

Mitä seksuaalinen väkivalta ei ole	41
--	----

Haastattelu

Turussa palaa! Innostus elämään Jukka Aaltosen haastattelu.....	33
--	----

Perheterapiayhdistys

Perheterapiayhdistyksen tiedetoimittajan kynästä: Perheterapiaa ja somaattisia ongelmia.....	44
--	----

Ajankohtaiset tapahtumat ja uutiset.....	58
Yhteystiedot	62

Suomen Mielenterveysseura Koulutuskeskus

Koulutuksia ja ilmoituksia.....	63
Kirjoittajaohjeet.....	70

VASTAAVA PÄÄTOIMITTAJA Eila Okkonen
PÄÄTOIMITTAJA Jarl Wahlström
TOIMITUSSIIHTEERI/TAITTO Heljä Meuronen

TOIMITUSNEUVOSTO

Jukka Aaltonen
Sinikka Björn
Heikki Helinko
Annikki Kaikkonen
Pirjo Keskitalo
Katriina Kuusi
Eila Okkonen
Tero Pulkkinen
Florence Schmitt
Jussi Sierla, puh. joht.
Jan-Christer Wahlbeck
Jarl Wahlström

TOIMITUS JA ARKISTO

Ratamestarinkatu 9
00520 Helsinki

TILAUKSET, OSOITTEENMUUTOKSET JA LASKUTUS

Mervi Venäläinen
puh. (09) 4150 3650
faksi (09) 3487 3715
sähköposti
mervi.venalainen@mielenterveysseura.fi

Ilmestyy neljänä numerona vuonna 2010
Vuosikerta 28 euroa
Kestotilaus 26 euroa
irtonumero 7 euroa
(sis. alv. 22 %)

Julkaisija

Suomen Mielenterveysseura
Koulutuskeskus

Kustantaja

SMS-Tuotanto Oy
26. vuosikerta, ISSN 0782-7210

Kirjapaino

AO-PAINO, Mikkeli

Ulkoasu

Mainostoimisto Visuviestintä Oy
Taina Ståhl

Kuka saa psykoterapiaa?

Nykyään hyväksytään yleisesti se usein toistettu tutkimustulos, että psykoterapia on huomattavan tehokas hoitomuoto. Kliinisten kokeiden perusteella myönteisen hoitotuloksen todennäköisyys hoitoryhmässä on lähes 70 %. Vertailuryhmissä saavuttaa vastaavan tason vain noin kolmasosa. Looginen johtopäätös tästä on, että psykoterapiaa tulee käyttää ja kehittää terveydenhuollon tavoitteellisenä ja ammatillisena toimintana yhteiskunnallisten palvelujen eri sektoreilla.

Onko tämä tehokas hoitoväline parhaimmalla tavalla käytössä maassamme? Kun yrittää muodostaa itselleen vastausta tähän kysymykseen, esiin piirtyy oudon kaksijakoinen kuva.

Psykoterapiaa tarjotaan pääasiallisesti kahden palvelujärjestelmän kautta. Toisaalta on Kelan kustantama psykoterapiakuntoutus ja toisaalta kunnallisen terveydenhuollon kautta saatava psykoterapiahoito. Myös työterveydenhuollossa tarjotaan psykoterapiapalveluja lisääntyvästi, mutta sen osuus kokonaisuudessa on kuitenkin edelleen pieni.

Kela rahoittaa psykoterapiaa osana harkinnanvaraista mielenterveyskuntoutusta. Psykoterapiakuntoutusta saa vuosittain yli 13 000 kuntoutujaa. Suurin ikäryhmä ovat nuoret aikuiset. Vuodesta 2005 kuntoutujien lukumäärä on kasvanut 10–20 % vuodessa. Noin kaksi kolmannesta kuntoutujista siirtyy psykoterapiakuntoutuksessa toiselle vuodelle ja noin puolet kolmannelle.

Kunnallisella puolella kuva on hyvin kirjava. Harvoilla sairaanhoitopiireillä on käytössään varsinaista suunnitelmaa tai mallia psykoterapian käytöstä hoitomenetelmänä. Kaikissa lienee käytössä psykoterapia oman henkilöstön tarjoamana, mutta koulutettujen psykoterapeuttien määrä vaihtelee suuresti. Heidän mahdollisuutensa käyttää työ-

aikaansa psykoterapiahoitoihin on yleensä rajallinen, harvoin yli viidenneksen. Arviolta noin puolet sairaanhoitopiireistä ostaa ulkopuolisia psykoterapiapalveluja.

Herää kysymys, kuka saa psykoterapiaa ja millä perusteella. Näyttää siltä, että se on lähes sattumanvaraisista, ei ainakaan systemaattiseen tarpeeseen ja odotetun hyödyn arviointiin perustuvaa.

Sekä palvelujen kehittämisen että tutkimuksen haasteena on, miten psykoterapia potentiaalisesti vaikuttavana hoitomenetelmänä saadaan parhaaseen mahdolliseen käyttöön palvelujärjestelmässä. Tutkimuksen perusteella tiedämme, että optimaalinen käyttö edellyttää psykoterapiamenetelmän mukauttamista asiakkaan toiveiden ja ominaisuuksien sekä muutosvaiheen ja elämäntilanteen mukaisesti.

Suunnitelmallisuus, joustavuus, tarpeen arviointi ja tuloksen seuraaminen ovat avainsanoja, jos ja kun halutaan lisätä psykoterapian vaikuttavuutta mielenterveyspalvelujen osana. Hieman kärjistäen – mutta vain hieman – voidaan kuvata nykytilanne näin: Kela tarjoaa kaikille, jotka onnistuvat pääsemään sen palvelujen piiriin, yhtä ja samaa, arvioimatta tarvetta tai tulosta. Kunnallinen terveydenhuolto tarjoaa milloin mitäkin, ilman suunnitelmaa tai seurantaa. Yhteydet näiden kahden järjestelmän välillä ovat yksittäisten toimijoiden varassa.

Tällä hetkellä valmistellaan lakimuutosta, joka toisi Kelan tarjoaman psykoterapiakuntoutuksen järjestämisvelvollisuuden piiriin. Tässä olisi tuhanen taalan paikka katsoa psykoterapiapalveluja kokonaisuutena!

*Jarl Wahlström, päätoimittaja
jarl.wahlstrom@psyka.jyu.fi*

Perheterapia-lehti on perheterapiaa ja perhe- ja verkostokeskeistä työtä tekevien terveydenhuollon, sosiaalihuollon, opetus- ja kasvatustieteiden sekä sielunhoitotyön tekijöiden ammattilehti. Lehti julkaisee artikkeleita käytännössä ja tutkimuksien toteuttamista perheterapian ja muiden psykoterapian suuntausten eri työmuodoista ja terapiatyön kehittämisen kannalta kiinnostavista uusista teoreettisista pohdintoista. Lehdessä julkaistaan myös kirjoituksia terapiatyöhön liittyvistä hankkeista. Lisäksi julkaistaan katsauksia, tapauselostuksia, kirjallisuussarvioita, haastatteluja, kongressiselosteita ja uutisia. Lehti on myös tietolähde organisaatioiden ja sosiaalisten systeemien käyttäytymisestä ja kehittämisestä kiinnostuneille.

KÄSIKIRJOITUKSET

Artikkelit

Lehden artikkeliosastoon tarjottavat käsikirjoitukset arvioidaan. Käsikirjoitusten tulee olla tiiviitä ja ilmaisultaan viimeistelyjä. Niiden suositeltava laajuus on 3 000–5 000 sanaa. Käsikirjoitukset toimitetaan sähköpostin liitetiedostoina päätoimittajalle osoitteella

jarl.wahlstrom@psyka.jyu.fi

Teksti kirjoitetaan 2-välikkeellä (28 riviä liuskalle) ja molempiin reunoihin jätetään 3 cm:n marginaalit. Vasen mar-

ginaali tasataan, oikea ei. Artikkelien mukaan liitetään noin 100–200 sanan pituinen tiivistelmä. Lisäksi kirjoittajan tulee erillisellä otsikkolehdellä ilmoittaa nimensä, oppiarvonsa, ammattinimikkeensä, työpaikkansa, työ- ja kotiosoitteensa, puhelinnumerosa ja sähköpostiosoitteensa.

Muut käsikirjoitukset

Hankkeita esittelevät käsikirjoitukset ja muut käsikirjoitukset toimitetaan lehden toimitukseen sähköpostin liitetiedostoina osoitteella

hannele.hannukainen@mielenterveysseura.fi

Tekstin muotoilu ja kirjoittajatiedot kuten yllä.

Valmis aineisto tulee toimittaa seuraavasti: nro 1 – 12.2., nro 2 – 7.5., nro 3 – 3.9. ja nro 4 – 19.11. mennessä.

KUVIOT JA TAULUKOT

Jokainen kuvio ja taulukko numeroidaan ja otsikoidaan. Kuviot ja taulukot sijoitetaan kukin omalle paperilleen, johon merkitään myös kirjoittajan nimi ja kirjoituksen otsikko. Käytetyt lyhenteet tulee selvittää.

LÄHDEVIITTEET

Lähdeviitteiden merkitsemisessä noudatetaan American Psychological Associationin antamia ohjeita:

Käytetyt lähteet merkitään **tekstiin** ilmoittamalla tekijä ja lähteen vuosiluku suluisassa, esim. (Gergen & Gergen 1991).

Suorat sitaattit kirjoitetaan **alkuperäiskielellä**, jolloin ilmoitetaan myös lähteen sivunumero, esim. (Haarakangas 1989, s. 25).

Lähdeluettelossa lähteet (esimerkkinä kirja, kappale toimitetussa teoksessa, aikakauslehtiartikkeli) ilmoitetaan **aakkosjärjestyksessä** seuraavasti:

Foerster, H. von (1981). *Observing Systems*. Seaside, CA: Intersystems Publications.

Gergen, K. J. & Gergen, M. M. (1991). *Toward Reflexive Methodologies*. Teoksessa Steier, F. (toim.) *Research and Reflexivity*. London: Sage.

Haarakangas, K. (1989). Kriisiryhmä auttaa ihmisen hädässä. *Mielenterveys* 4, 24–28.

JULKAISUOIKEUDET

Lehden julkaisija Suomen Mielenterveysseuran Koulutuskeskus pidättää oikeuden julkaistuihin kirjoituksiin. Oikeuksien pidättäminen koskee tieteellisesti arvioituja artikkeleita. Kirjoitusten käyttölupia koskevissa asioissa pyydetään kääntymään vastaavan päätoimittajan puoleen.